



DET KONGELIGE  
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

# Prop. 32 L

(2021–2022)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

## Endringer i lov om endring i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (forlengelse av midlertidig unntak fra avkortingsreglene for alderspensjon som følge av covid-19)

*Tilråding fra Arbeids- og sosialdepartementet 3. desember 2021,  
godkjent i statsråd samme dag.  
(Regjeringen Støre)*

### **1 Proposisjonens hovedinnhold**

Det gjelder tidsbegrensede unntak fra avkortingsreglene for alderspensjon fra tre lovfestede tjenstepensjonsordninger som følge av covid-19. Departementet foreslår i proposisjonen at unntakene blir forlenget. Unntakene gjelder i dag fram til 1. januar 2022, og departementet foreslår forlengelse til 1. juli 2022. Endringsforslaget gjelder lov 20. mars 2020 nr. 3 om endring i lov om Statens pensjonskasse, lov 20. mars 2020 nr. 4 om endring i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. og lov 20. mars 2020 nr. 5 om endring i lov om pensjonsordning for sykepleiere.

### **2 Bakgrunn og gjeldende rett**

Alderspensjon fra de tre lovfestede tjenstepensjonsordningene avkortet normalt for arbeidsinntekt som gir rett til medlemskap i pensjonsordningen.

Ved lov 20. mars 2020 nr. 3 om endring i lov om Statens pensjonskasse, lov 20. mars 2020 nr. 4

om endring i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. og lov 20. mars 2020 nr. 5 om endring i lov om pensjonsordning for sykepleiere ble det innført unntak fra avkortingsreglene. Unntakene følger av lov om Statens pensjonskasse § 26 sjettede ledd, lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 7 nr. 1 første ledd femte og sjettede punktum og lov om pensjonsordning for sykepleiere § 11 tredje ledd andre og tredje punktum. Endringslovene ble gitt på bakgrunn av Prop. 53 LS (2019–2020), Lovvedtak 49 (2019–2020), Lovvedtak 50 (2019–2020) og Lovvedtak 51 (2019–2020). Et tilsvarende unntak gjelder for avkortingsreglene av AFP. Unntaket framgår av forskrift 30. november 2010 nr. 1493 om kombinasjon av avtalefestet pensjon for medlemmer av Statens pensjonskasse og arbeidsinntekt (pensjonsgivende inntekt). Det er også innført tilsvarende unntak for kommunal tjenstepensjon, både alderspensjon og AFP.

Unntakene gjelder for beordret tjeneste i forbindelse med covid-19, jf. helseberedskapsloven § 1-3 første ledd bokstav a til c. Frivillig tjeneste i offentlig helsetjeneste som er nødvendig for å

møte et ekstraordinært personellbehov i forbindelse med covid-19, er i lovene likestilt med beordret tjeneste. Opprinnelig gjaldt unntakene fram til 1. november 2020.

Ved lov 30. oktober 2020 nr. 118 om endringer i lov om endring i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover ble unntakene forlenget til 1. juli 2021. Ved stortingsbehandlingen av saken, jf. Prop. 2 L (2020–2021) og Innst. 29 L (2020–2021), fremmet Stortinget et anmodningsvedtak: «Stortinget ber regjeringen sikre at personell som stiller til beordret tjeneste under lov 23. juni 2000 nr. 56 om helsemessig og sosial beredskap § 1-3 første ledd bokstav h, innlemmes i unntaksbestemmelsene om avkortning av pensjon.» Anmodningsvedtaket ble fulgt opp i lov 18. desember 2020 nr. 138 om endringer i folketrygdloven og enkelte andre lover, jf. Prop. 27 L (2020–2021), Innst. 141 L (2020–2021) og Lovvedtak 42 (2020–2021).

Ved lov 4. juni 2021 nr. 52 om endringer i lov om endring i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover ble unntakene forlenget til 1. januar 2022. Endringene ble gjort på bakgrunn av Prop. 186 L (2020–2021), Innst. 465 L (2020–2021) og Lovvedtak 132 (2020–2021).

### 3 Anmodning om forlengelse

Helse- og omsorgsdepartementet har bedt Helse- og omsorgsdepartementet vurdere om unntakene bør forlenges. I tilbakemeldingen anbefalte direktoratet at unntakene videreføres ut 2022, siden det fortsatt er behov for økt helseberedskap som følge av pandemien. Kommunene må opprettholde en beredskap med personell som kan stille på kort varsel ved eventuelle utbrudd med nye virusvarianter eller nye oppgaver, som for eksempel nye runder med vaksiner og forsterket eller justert TISK (testing, isolering, smittesporing og karantene).

Som ledd i vurderingen mottok Helsedirektoratet også innspill fra Folkehelseinstituttet (FHI). FHI viser til at det vil være flere virus i omløp høsten og vinteren 2021/2022 samtidig med en viss sykdomsbyrde av covid-19. Til sammen vil dette belaste helse- og omsorgstjenestene, sykefraværet kan øke, og det kan gi økt belastning på testing og eventuelt smittesporing i kommunene. I vaksinearbeidet er det behov for ekstra doser til utvalgte grupper, og det vil også være behov for å jobbe aktivt med vaksinasjon mot covid-19 overfor grupper med lav eller manglende vaksinedekning. Alt dette er forhold som vil gjøre seg gjeldende i større eller mindre grad. Skjer det i mindre grad, vil det kunne løses uten ekstra ressurser. FHI

mener det bør gis mulighet for at pensjonert helsepersonell kan jobbe ut første halvår 2022, uten at pensjonen blir avkortet. Dette er for å sikre seg denne ekstra ressursen hvis det skulle vise seg å bli behov for det.

Helse- og omsorgsdepartementet anbefaler at unntakene blir videreført til 1. juli 2022. De viser til at det kan gjøres en ny vurdering av behovet for ytterligere forlenging i lys av erfaringene fra vintersesongen 2022, sammen med en vurdering av det framtidige beredskapsbehovet på kort sikt. Unntaksordningen er ment å være midlertidig, og den skal ikke være lenger enn behovet tilsier.

### 4 Departementets vurdering

Departementet foreslår at unntakene videreføres til 1. juli 2022, i samsvar med anbefaling fra Helse- og omsorgsdepartementet. Vaksineringsen av befolkningen har medført at presset som følge av pandemien er redusert. Samtidig er det slik at pandemien fortsatt krever økt helseberedskap. Det foreslås at endringene trer i kraft straks.

Det klare utgangspunktet er at unntaksreglene ikke skal være lenger enn nødvendig. Etter departementets vurdering bør det vises varsomhet med en ytterligere forlengelse av unntaksordningen etter 1. juli 2022. Ettersom tiden går, etableres det en normalsituasjon, selv om vi fortsatt er i en pandemi. Bemanningsbehovene bør bli tilpasset dette. Det er imidlertid for tidlig nå å konkludere. Behovet for en eventuell ytterligere forlengelse må vurderes når tiden for opphør av unntaksordningen nærmer seg.

Unntakene er avgrenset til covid-19 arbeid. De ble opprettet som et krisetiltak i møte med en mulig overbelastning av helsesektoren som følge av pandemien. Selv om vi nå befinner oss i en annen fase av pandemien enn når bestemmelsene ble innført, er det fortsatt stor usikkerhet knyttet til pandemiens videre forløp og dens betydning for helse- og omsorgstjenesten. Både den kommunale helse- og omsorgstjenesten og spesialisthelsetjenesten har for tiden svært stor arbeidsbelastning knyttet til håndtering av pandemien og ordinære helse- og omsorgstjenester. Det er fra enkelte reist spørsmål om arbeid i helsesektoren som ikke er direkte relatert til covid-19 arbeid, men som likevel er et bidrag i pandemihåndteringen, også faller inn under unntakene. Departementet mener at det må kunne utvises et visst skjønn i å vurdere om arbeid faller inn under unntakene eller ikke, og viser i den forbindelse til at årets influensavaksinerings kan være et svært vik-

Endringer i lov om endring i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (forlengelse av midlertidig unntak fra avkortingsreglene for alderspensjon som følge av covid-19)

tig tiltak for å sette helsevesenet i stand til å håndtere den pågående pandemien.

Lovforslaget har ikke vært på høring av hensyn til at Stortinget bør få proposisjonen til behandling så raskt som mulig. Departementet anser at situasjonen omfattes av unntaket fra høringsplikten i utredningsinstruksen punkt 3-3 andre kulepunkt.

## 5 Økonomiske og administrative konsekvenser

---

En forlengelse av unntaksordningen vil gi økonomiske og administrative konsekvenser, men omfanget har et forholdsvis begrenset omfang. De økonomiske konsekvensene knytter seg til at alderspensjon og AFP ikke blir avkortet slik pensjonene normalt ville ha blitt. Det er KLP som i hovedsak har de administrative utfordringene ved en forlengelse.

Helsedirektoratet har innhentet informasjon fra pensjonsleverandørene for å få et inntrykk av i hvilket omfang unntaksordningen brukes. Dette gjelder for perioden fra mars 2020 til og med 2. kvartal 2021.

Hos KLP har omtrent 3 640 pensjonister vært omfattet av unntakene. Sykepleiere utgjør i overkant av 50 prosent av disse. Via PKH – Pensjonskassen for helseforetakene i hovedstadsområdet – opplyser Helse Sør-Øst ved Sykehuspartner HF at 718 pensjonerte medarbeidere i Helse Sør-Øst har vært omfattet av unntakene. Statens pensjons-

kasse har ikke tilgjengelig statistikk, men har likevel anslått at unntaket så langt har vært aktuell for om lag 30 pensjonister.

## 6 Merknader til de enkelte bestemmelsene

---

Etter lov om Statens pensjonskasse § 26 sjette ledd, lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 7 nr. 1 første ledd femte og sjette punktum og lov om pensjonsordning for sykepleiere § 11 tredje ledd andre og tredje punktum gjelder det unntak fra bestemmelsen om avkorting eller bortfall av løpende pensjon ved beordret tjeneste i forbindelse med covid-19 eller frivillig tjeneste i offentlig helsevesen som er nødvendig for å møte et ekstraordinært personellbehov i forbindelse med covid-19. Unntaksreglene foreslås videreført, slik at unntakene opphører 1. juli 2022.

Arbeids- og sosialdepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i lov om endring i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (forlengelse av midlertidig unntak fra avkortingsreglene for alderspensjon som følge av covid-19).

---

Vi **HARALD**, Norges Konge,

st ad f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i lov om endring i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (forlengelse av midlertidig unntak fra avkortingsreglene for alderspensjon som følge av covid-19) i samsvar med et vedlagt forslag.

---

## Forslag

# til lov om endringer i lov om endring i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (forlengelse av midlertidig unntak fra avkortingsreglene for alderspensjon som følge av covid-19)

## I

I lov 20. mars 2020 nr. 3 om endring i lov om Statens pensjonskasse skal del II nr. 2 lyde:  
2. Lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse § 26 *sjette* ledd opphører å gjelde 1. juli 2022.

## II

I lov 20. mars 2020 nr. 4 om endring i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. skal del II nr. 2 lyde:  
2. Lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 7 nr. 1 første *ledd femte* og *sjette* punktum opphører å gjelde 1. juli 2022.

## III

I lov 20. mars 2020 nr. 5 om endring i lov om pensjonsordning for sykepleiere skal del II nr. 2 lyde:  
2. Lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere § 11 tredje *ledd andre* og tredje punktum opphører å gjelde 1. juli 2022.

## IV

Loven trer i kraft straks.

---

---